

מסורת הש"ס

(א) ז"ל אמרו מי ילך, (ב) מנגינה ג' ימים פ"ד מ"ג, (ג) מנגינה ג' ימים פ"ד מ"ג, (ד) ז"ל אמרו מי ילך, (ה) מנגינה ג' ימים פ"ד מ"ג, (ו) ז"ל אמרו מי ילך, (ז) מנגינה ג' ימים פ"ד מ"ג, (ח) מנגינה ג' ימים פ"ד מ"ג, (ט) מנגינה ג' ימים פ"ד מ"ג, (י) מנגינה ג' ימים פ"ד מ"ג.

תורה אור השלם
1. נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי צדיק יצוב וירעו מבקש קולם: תהלים לו כה

גליון הש"ס

גמ' בני צרות אני מעיד לבב. עין לקמן דף פ"א ע"א מ"ד"ה למח דף כ"ג ע"א מ"ד"ה אלב חכמים: שם ואחריו מי ר"ע. חכמות דף ק"ה ע"א מ"ד"ה דהש"י ליה:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה דוסא דוסא הרס מסיחון ונתקדשו בקדושת א"י ועכשיו צבית שני בטלה קדושתה וזרעין צבשעית ומקנו להן מעשר ראשון ומעשר עני צבשעית דמפרש לקמן מפני פרנסת עניים שבא"י שאין להם מה לאכול צבשעית לפי שבטל לקט שכמה ופיאה והולכים שם ונותלים לקט שכמה ופיאה ומועשר עני: ומקבלים גרים מן הקרדוין כו'. אלף אמרין ממורים הן מנבות ישראל שבאו עליהן עובדי כוכבים דאיכא רבנן דפסלי: פגע זו. יומתן כ"ע: וקדושה ראשונה. דבימי יהושע קדשה לשעמה ולא לעמיד הלך זרעיס בהן צבשעית שיסמכו עליהן עניים לשכור עצמן לתרוש ולקצור ועוד לטוב לקט שכמה ופיאה ומועשר עני: אין מקבלין גרים. מפרש לקמן וע"כ שמומרים הן מישראל שנטמעו שם: פספסו. שנמלאו צבגדים הצאים מרקס: טהורים. לפי שלא גזרו על כמני עובדי כוכבים: שהם גרים. ודמס טמא: וטועים. שהמירוס דמס וגזרו על כממיהם שאף על פי שטמאו שהמירו: ישראלים הם: מצין העובדי כוכבים. שאין ישראל דרים שם: ואפי'

תוספות ישנים

בני צרות מעדיני לנס לפי שהם אף לנ"ש בני ימנה לשוק וכשרים הם. וימנה עדין הוא מכניס ראשו בין הרים גדולים לרב המנוח שאמר (לקמן פ"א) שומת יבס שומתה אסורה לימנה וגם לכסוה נפסלה כדממשע לקמן פרק העני (שם) וא"כ מרש נמי הו' הולד פסול (לנ"ש) מק"י דלמנה וילכא למכר מן האלמנה שכן היא עמיה מתחלת דהא היה המנוח וי"ל נמי לרב המנוח א"ל דטובא דהכא לא תחיל כרב המנוח לרב המנוח לא אמרי מרבי צבי מניה דלא תקשי לן ק"ה צבי מניה צרות וק"ה פשוט ליה בני צרות דודאי מתירוצא דבני צרות טובא לפשוט דון דלצות דכתיב שהיא אומר שבנים שמשו ע"ג המזבח א"כ (אלמא) [ממילא] מניח ראה ולא הלכה ב"ב"ש דנ"ש הולדות פגומים ולא יוכלו לשמש אליה דרב המנוח דלמנ שומתה יבס שומתה אסורה לימנה ואלא שהיא עמיה לשוק א"כ לכבי רב המנוח לא וזני הם. וא"כ מדפשוט דמני צרות דשרים הם שומתה ע"ג המזבח הצרות עמין יהיו תומרות להשא [לשוק] ולא כ"ש דנ"ש הולד פסול: בבור שכן פ"ה ק"ה שמו. י"מ שזה שם עברי ור"ל י"ח לא כבוד שכן דלמנ הם רב קאלק לבר שכן:

חמש עשרה נשים פרק ראשון יבמות ז.ו.

בני צרות אני מעיד לבב. דכשרים אף לנ"ש ואל"ת לשמואל דמספקא ליה דהאשה רבה (לקמן כ"ג) וס' אז קידושין תופסין צינמ' לשוק א"כ פשיטא דכשריה דמילד שקדשה פקעה לה זיקה כדלמנ' דשומרת יבס שקדש אחותה שקדושה מפקיעין הייבוס וי"ל דלא דמי דהתם אין שום תקנה לעשות שמתייבס שאין להמית אחותה אבל היבמה שנתקדשה לשוק אפשר לתקן ע"י גירושין שמתייבס הלכך לא פקע זיקה ועוד אמר רבי יצחק דלא מהיה אשת המת לאיש זר משמע דלפילו ע"י הויה דהיינו קידושין לא מהיה ז"א זר דלאהי אפקיה בלשון הויה: יצאון בני פתחים. שלא ימלאם כולם יחד ויקפחם צבלכות ויזטרנו לקבוע הלכה כמותו א"כ יא"ו כג' פתחים כדי ש"ימלאו וישמעו משבוחו: עמוון ומואב מעשרין מעשר עני בשביעית. פי' צבונטרין ישראלים הדרים בצרך עמוון ומואב שביבס משה מסיחון ונתקדשו בקדושת הארץ ועכשיו צבית שני בטלה קדושתה וקשה לר"ת דלמנ צ"פ מקום שנהגו (פסחים כ"ג) וס' ג' ארצות לביעור יהודה ועבר הירדן וגליל ועבר הירדן היא ארץ סיחון ועוג אלמא שקדושה עולי צבל ואומר ר"ת דהתם בצרך סיחון ועוג שלא יתיה על עמוון ומואב אלל ארץ סיחון שביבס עמוון ומואב אלל קדשו עולי צבל דממשע הכא ועוד אמר ר"ת דמצינו למימר דהכא בצרך עמוון ומואב שלא כיבש סיחון מעולם שלא קדשוהו לפילו עולי מנרים וכן משמע צמס' ידים (פ"ד משנה ג) דמדמה לה מנרים וצבל ג' ודו"פ הכא דלמנ מר הרצנה כרכים קדשו עולי מנרים ועולי צבל לא קדשו והניחו כדי שיסמכו עליהם עניים אלמא חששו לתקנת עניים אע"ג דמא"י היו נמנעו מלקדש כל שכן צעמוון ומואב שלא נתקדשו מעולם שראוי לתקן מעשר עני צבשעית ולא מעשר שני דצמס' ידים איכא מ"ד מעשר שני צבשעית וכן יש לפרש צמס' נגינה (ד' ג) וס' דקאלמר נמי ר"א התם עמוון ומואב מעשרין מעשר עני צבשעית ומפרש מה טעם הרצנה כרכים כו' ולא צבי למימר דעמוון ומואב הוא מנרים שצבשו עולי מנרים ומדע דהא לר"א מספקא ליה צפ"ק דמגילה (דף י.) וצפ"ב דשבוטות (טו.) וס' אז סבר קדושה ראשונה קדשה לעמיד לצל או לו ור' יהושע ס"ל דקדשה לעמיד לצל צמגילה וצבשעית ואפי"ה אית ליה צמס' ידים צעמוון ומואב כר"א אלל על כרחק הא דקאלמר התם מה טעם לא מדברי ר"א הוא ודברי ר"א הם צמס' ידים ולא קמני לה התם אלל ה"ש הוא שמפר' כן ללמ"ד לא קדשה הניחו (י) לקדש אף מא"י צבשעיל עניים ולכך אין תימנה אס גזרו על עמוון ומואב מעשר עני ולא מעשר שני והא דשצק הכא וצמגילה טעמא דקאלמר ר"ט צבדיא צמסכת מה מנרים שהיא קרובה עשאהו מעשר עני כדי שיסמכו עליה עניים אף עמוון ומואב כו' משום דניחא ליה להש"ס דמשכחת טעמא דאף צב"ה הניחו מלקדש צבשעיל עניים וכו"ש עמוון ומואב שהן ח"ל: ב"ל הבתמים הבאים מרקם שהוריים. אע"ג דברקס נמי הוו ישראל דמתין גיטין (דף ג. וס') אף המציא מן הרקס ומן המגד מ"מ כממיהם הצאים מרקס טהורים דלאו דישאלים נינהו דישאל מנעינים כממיהם ועובדי כוכבים הדרים שם עובדי כוכבים גמורים ולא ישראל מומרים:

עין משפט גר מצוה

א מ"י פ"א מהל' תרומות ה"ל ופ"ד מהל' שמעתי ויובל הל' כ: כב ב מ"י פ"א מהל' תרומות הלכה ה ופ"ו מהלכות בית הבמיה הלכה טו: כג ג מ"י פ"א מהל' תרומות הלכה ה: כד ד מ"י פ"ד מהל' מטמא משכב ומושב הלכה י:

מוסף רש"י

עמוון ומואב. ישראל הדרין בעבר הירדן כמה שצבשו מקיחין ועוג ארץ עמוון ומואב, מעשרין. מעשר, מעשר עני בשביעית. כדלמרינן לקמן שלא קדשוהו עולי גולה בקדושת הארץ (חגיגה ג.) הרבה כרכים כבשו עולי מצרים. וקדושו בקדושת הארץ, ולא כבשוהו עולי בבל. דקדשוהו עמיה, ולכן לא כבשוהו דקסברי הואיל והואו הוהו, דקדושה ראשונה בטלה, דכי קדשה יהושע עשהה קדשה ולא לעמיד לצל, כג' מצינו בימי נבוכדנצר, ולא ראו להחיר קדושתה כדי שיהא מומר צבשעית שם צבשעית שאין ויהיה מנחה לנרן ויסמכו עליהן עניים לטוב לקט שכמה ופיאה ומעשר עני וזמון שקדשו הן לא בטלו מבורכין שני כדלמרינן כדכיל (פ"ב) והיולד ה' לאלהין כל הארץ אפי' יבשו אצונין ורשמה, יהושע ראשונה ושניה יש להם, שצבלה יהושע ראשונה וקראת שניה יהושע, אלל יהושע שלשית אין להם, שצבלה לא פסקה (חגיג' ג.) לפיכך שגזר ארץ ישראל ארץ וירעה צבשעית, אלל עמוון ומואב הניחו מלקדש כדי שיסמכו עליהן עניים צבשעית בלגט שכמה ופיאה ומעשר עני, לקט שכמה ופיאה ומעשר עני, וצבשעית הכתמים היה להטיל עליהן אהי מעשר שנינו לפי שצבשעית עמוון ומואב הניחו מלקדש עמוון ומואב ע"ג המזבח (חגיגה ג.) כל הבתמים הבאים מן הרקם שהוריים, עיר שרובה נכרים היא וזם נכרים טהור מלאויהם, דכתיב (ויקרא י"ב) דבר אל בני ישראל אשה כי מוריע ילדה, בת ישראל נתמחה צלילה ונדה ולא נכרית, ואע"ג דרצין גזרו עליהם שהיא מביא על כממיהן לא גזרו, דהא כממין דישאל גופייהו מצינן ע"ג המזבח וילדה, בת ישראל נתמחה צבשעית כמבי, שמהיה גופיהו ולא שמתמחה צבשעית, ואפילו רחמה (מ"ד) שאלו מרמין מנס' מה שאלו גזרו על דם נכרית טמאה אלל צבדו, למ, דמן דם הנכרית צ"ש מטהרין וצ"ה אומרים כדוקא וכממיה רגילה מתימחה לא ואין ממתיחין יבס (מ"ב ל"ח.) מפני שהם גרים וטועים. ויבן גרים ודמן טמאה וכישראל הם אלל שזה טועין ויהיון בתוקף הנכרית והרי הן כישאל מומר (ס"ח) אף וטועים, שאין מנעינים את כממיהם (דח"ג).